

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Економіки та митної справи
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 22 Економіка підприємства
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Управління персоналом та економіка праці, Митна справа, Цифрова економіка та електронний бізнес
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 051 Економіка
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
Економіки та митної справи
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ОК 22 Економіка підприємства Навчальна дисципліна обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Карпенко Андрій Володимирович, д.е.н., професор, професор кафедри Економіки та митної справи
Контактна інформація викладача	7698454, телефон викладача - 0958106799, e-mail: andreycarpenko@ukr.net
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravu дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=514
Обсяг дисципліни	Кількість годин – загальний обсяг 180 годин кредитів – 6 кредитів ЕКТС розподіл годин: 30 годин лекційних, 44 години практичних, 76 години самостійна робота, 30 годин індивідуальна робота, вид контролю - екзамен
Консультації	Згідно з графіком консультацій https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravu
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>Пререквізити Освітня компонента: «Основи управління», «Мікроекономіка» Постреквізити: Освітня компонента: «Економічний аналіз», «Міжнародна економіка» для ОП Управління персоналом та економіка праці, ОП Митна справа, ОП Цифрова економіка та електронний бізнес; «Економіка праці та соціально-трудова відносини (у т.ч. курсова робота)», «Організація та нормування праці» для ОП Управління персоналом та економіка праці; «Економіка та організація бізнесу (у т.ч. курсова робота)», «Основи цифрових технологій» для ОП Цифрова економіка та електронний бізнес; «Митне оформлення та декларування» для ОП Митна справа.</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>«Економіка підприємства» – це дисципліна, завдяки якій формується у майбутніх фахівців комплекс теоретичних знань, практичних вмінь та навичок з економіки підприємства щодо здійснення аналізу основних техніко-економічних показників, виявлення резервів виробництва і на цій основі обґрунтування заходів з підвищення ефективності діяльності первинної ланки виробництва.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» у поєднанні з іншими дисциплінами (згідно матриць відповідності програмних компетентностей компонентам освітніх програм) у студентів будуть сформовані</p> <p>загальні компетентності: здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; здатність до адаптації та дій в новій ситуації; здатність бути критичним і самокритичним; здатність приймати обґрунтовані рішення; навички міжособистісної взаємодії;</p> <p>спеціальні (фахові) компетентності: здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення; здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні;</p>	

здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання та стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.

очікувані програмні результати навчання (у поєднанні з результатами інших дисциплін згідно матриць забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП): застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування у майбутніх фахівців комплексу теоретичних знань, практичних вмінь і навичок з економіки підприємства щодо здійснення аналізу основних техніко-економічних показників, виявлення резервів виробництва і на цій основі обґрунтування заходів з підвищення ефективності діяльності виробництва.

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – сформувані засвоєння здобувачами вищої освіти економічними інструментами та необхідними методиками розрахунку показників стану та ефективності використання окремих складових виробничо-ресурсного потенціалу підприємства, витрат й фінансово-економічних результатів діяльності підприємств.

Пізнавальні – сформувані у студентів цілісну систему знань щодо методології економіки підприємства.

Практичні – сформувані практичні навички з розрахунку показників стану та ефективності використання окремих складових виробничо-ресурсного потенціалу підприємства, витрат й фінансово-економічних результатів діяльності підприємств; щодо аналізу основних техніко-економічних показників, виявлення резервів виробництва і на цій основі обґрунтування заходів з підвищення ефективності діяльності підприємств.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Підприємства у системі ринкової економіки.

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва.

Поняття підприємства, його мета, функції та основні ознаки.

Теорії (концепції) підприємства.

Підприємницька діяльність, її принципи, форми і типи.

Законодавче забезпечення підприємництва в Україні.

Підприємницькі договори, їх структура і порядок укладання.

Міжнародний бізнес, його суб'єкти, типи і види.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.

Правові основи функціонування підприємств в Україні.

Порядок створення та реєстрації підприємств.

Класифікація підприємств.

Форми об'єднання підприємств, їх утворення, мета і функції.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.

Середовище функціонування підприємства, його структура.

Внутрішнє середовище підприємства.

Макросередовище господарювання підприємств.

Мікросередовище підприємства, його елементи.

Аналіз зовнішнього середовища підприємства.

Тема 4. Структура та управління підприємством.

Виробнича структура підприємства, її види і характеристика.

Управління підприємством: поняття, завдання і принципи.

Функції, інструменти та риси сучасного управління.

Методи управління.

Організаційні структури управління підприємством.

Напрями вдосконалення управління підприємством.

Тема 5. Ринок і продукція.

Ринок: поняття, умови формування і функції.

Структура і види ринків.

Типи ринкової структури.

Ринкова інфраструктура, її складові елементи.

Тема 6. Планування діяльності підприємства.

Планування як функція управління, його принципи і методи.

Система планів підприємства, їх взаємозв'язок та порядок розробки.

Стратегічне планування на підприємстві.

Бізнес-планування, його характеристика.

Виробнича програма підприємства, її розроблення та обґрунтування.

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

Персонал підприємства, його склад.

Структура персоналу підприємства, чинники, що впливають на неї.

Розрахунок чисельності працюючих на підприємстві.

Управління персоналом підприємства.

Продуктивність праці, показники і методи її вимірювання.

Планування росту продуктивності праці.

Організація і нормування праці на підприємстві.

Мотивація як процес симулювання працівників, її моделі і методи.

Поняття, види і шляхи росту заробітної плати.

Тарифна система, її елементи.

Форми і системи оплати праці.

Формування фонду оплати праці на підприємстві.

Тема 8. Капітал підприємства.

Сутність та види капіталу підприємства.

Поняття, класифікація і структура основних фондів підприємства.

Облік і оцінка основних фондів.

Види та показники зношування основних фондів.

Ремонт основних фондів, види ремонту.

Амортизація основних фондів.

Напрямки відтворення основних фондів.

Показники ефективності відтворення і використання основних фондів.

Поняття, матеріальний склад і структура оборотних фондів підприємства.

Показники використання та нормування витрат матеріальних ресурсів.

Оборотні кошти підприємства: поняття, класифікація і структура.

Розрахунок нормативів оборотних коштів.

Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Шляхи покращення використання оборотних коштів підприємства.

Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства, їх характеристика.

Нематеріальні активи підприємства, їх оцінка та зношування.

Змістовий модуль 2. Ефективність функціонування та напрями розвитку підприємства.

Тема 9. Інвестиції.

Інвестиції: поняття, види і роль у відтворенні виробничого потенціалу підприємства.

Виробничі інвестиції, їх склад і структура.

Планування виробничих інвестицій.

Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.

Фінансові інвестиції.

Види цінних паперів, їх характеристика.

Чинники впливу на ефективність інвестицій.

Тема 10. Інноваційна діяльність.

Інноваційні процеси: поняття, види і характеристика.

Основи методики визначення економічної ефективності технічних нововведень.

Оцінка сукупного економічного ефекту від технічних нововведень.

Розрахунок комерційного ефекту у виробників технічних новинок.

Організаційний прогрес: суть, об'єкти, напрямки і тенденції.

Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.

Виробничі процеси та принципи їх організації.

Класифікація виробничих процесів.

Виробнича потужність підприємства, чинники, що впливають на неї.

Методи визначення виробничої потужності на підприємствах.

Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.

Організаційні типи виробництва, їх характеристика.

Поняття і класифікація методів організації виробничого процесу.

Поняття виробничого циклу, його структура.

Поняття якості продукції, необхідність та значення її підвищення.

Показники і методи оцінки якості продукції.

Управління якістю продукції.

Стандартизація і сертифікація продукції.

Конкурентоспроможність продукції, чинники її забезпечення і методика оцінки.

Економічна ефективність і шляхи підвищення якості та конкурентоспроможності продукції.

Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.

Поняття і класифікація витрат.

Собівартість продукції, її види і показники.

Формування кошторису витрат на виробництво.

Калькулювання витрат на виробництво та реалізацію продукції.

Джерела, чинники і шляхи зниження собівартості продукції.

Планування зниження собівартості продукції.

Економічний зміст, функції і види цін.

Формування гуртових і роздрібних цін на продукцію.

Методи ціноутворення.

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Дохід і прибуток підприємства, схеми їх формування та розподілу.

Прибутковість діяльності підприємств, показники, що її характеризують.

Суть та оцінка загального фінансово-економічного стану підприємства.

Ефективність виробництва: суть, види і показники.

Показники, резерви і чинники підвищення ефективності виробництва.

Тема 15. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація.

Бізнес-процеси підприємства: сутність, структура і характеристика.

Моделювання бізнес-процесів підприємства.

Реінжиніринг в системі підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Бенчмаркінг як інструмент поліпшення практики ведення бізнесу.

Система виживання підприємства в ринкових умовах.

Реструктуризація підприємства: види, форми і механізм здійснення.

Тема 16. Економічна безпека підприємства та антикризова діяльність.

Економічна безпека підприємства: сутність, мета, елементи і схема організації.

Напрямки організації економічної безпеки підприємства за функціональними складовими.

Оцінка рівня економічної безпеки підприємства.

Управління ризиками господарської діяльності.

Суть, мета і види санації підприємства.

Причини і симптоми банкрутства підприємства.

Процедура порушення справи про банкрутство.

Процес ліквідації збанкрутілих підприємств.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Теорії підприємств і основи підприємництва	лекція	2
1.	Теорії підприємств і основи підприємництва	практичне	2
2.	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	лекція	2

2.	Теорії підприємств і основи підприємництва. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.	практичне	4
3.	Зовнішнє середовище господарювання підприємства.	лекція	2
3.	Зовнішнє середовище господарювання підприємства.	практичне	2
4.	Структура та управління підприємством	лекція	2
4.	Зовнішнє середовище господарювання підприємства. Структура та управління підприємством.	практичне	4
5.	Ринок і продукція.	лекція	2
5.	Ринок і продукція.	практичне	2
6.	Планування діяльності підприємства.	лекція	2
6.	Ринок і продукція. Планування діяльності підприємства	практичне	4
7.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.	лекція	2
7.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.	практичне	2
8.	Капітал підприємства.	лекція	2
8.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Капітал підприємства.	практичне	4
9.	Інвестиції.	лекція	2
9.	Інвестиції.	практичне	2
10.	Інноваційна діяльність	лекція	2
10.	Інвестиції. Інноваційна діяльність	практичне	4
11.	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.	лекція	2
11.	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.	практичне	2
12.	Організація виробництва і забезпечення якості продукції.	лекція	2
12.	Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.	практичне	4
13.	Витрати на виробництво та реалізацію продукції.	лекція	2
13.	Витрати на виробництво та реалізацію продукції.	практичне	2
14.	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.	лекція	2
14.	Витрати на виробництво та реалізацію продукції. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.	практичне	4
15.	Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація. Економічна безпека підприємства та антикризова діяльність	лекція	2
15.	Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація. Економічна безпека підприємства та антикризова діяльність	практичне	2

8. Самостійна робота

Зміст самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання:

- поглиблене вивчення питань тем і систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу;
- систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань);
- самостійна підготовка до модульного контролю та іспиту.

У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує: - опитування студентів під час практичних занять; - залучення студентів до дискусії з теми заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань; - розв'язання задач та ситуаційних завдань; - проведення тестування та модульного контролю. Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками, запропонованою базовою та допоміжною літературою з питань курсу. Студент має опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до екзамену, студентам рекомендується звертатись до першоджерел і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми, наводяться та аналізуються нормативно-правові акти.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в moodle.

№ тижня	Назва теми	Види СР	Кіл-ть годин	Контрольні заходи
1	Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва .	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, тестування, презентація, усна доповідь.	4	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, тестування.
1		Виконання ІДЗ	1	
2	Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, презентація.	4	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, усна доповідь.
2		Виконання ІДЗ	1	
3	Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємства.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, презентація, індивідуальна робота з кейсами, командна робота з кейсами, тестування.	4	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, індивідуальна робота з кейсами, тестування.
3		Виконання ІДЗ	2	
4	Тема 4. Структура та управління підприємством.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, усна доповідь, презентація.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуальних домашніх завдань, усна доповідь, індивідуальна робота з кейсами.
4		Виконання ІДЗ	2	
5	Тема 5. Ринок і продукція.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття,	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка

		індивідуальне домашнє завдання, тестування.		виконання поточного письмового завдання, оцінювання індивідуального домашнього завдання, розв'язання задач, тестування.
5		Виконання ІДЗ	2	
6	Тема 6. Планування діяльності підприємства.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, тестування, усна доповідь.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуальних домашніх завдань, розв'язання задач, тестування.
6		Виконання ІДЗ	2	
7	Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальне домашнє завдання, презентація.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, індивідуальна робота з кейсами, розв'язання задач.
7		Виконання ІДЗ	2	
8	Тема 8. Капітал підприємства.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, тестування, усна доповідь.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, розв'язання задач, тестування.
8		Виконання ІДЗ	2	
9	Тема 9. Інвестиції.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, тестування, підготовка доповіді по опрацьованому матеріалу теми.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, розв'язання задач, тестування.
9		Виконання ІДЗ	2	
10	Тема 10. Інноваційна діяльність.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного

		завдання, тестування, підготовка доповіді по опрацьованому матеріалу теми.		письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, розв'язання задач, робота з практичними кейсами, тестування.
10		Виконання ІДЗ	2	
11	Тема 11. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, тестування, підготовка доповіді по опрацьованому матеріалу теми.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, розв'язання задач, тестування.
11		Виконання ІДЗ	2	
12	Тема 12. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, тестування, підготовка доповіді по опрацьованому матеріалу теми.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, розв'язання задач, тестування.
12		Виконання ІДЗ	2	
13	Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, тестування, підготовка доповіді по опрацьованому матеріалу теми.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання, розв'язання задач, тестування.
13		Виконання ІДЗ	2	
14	Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, усна доповідь.	5	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації індивідуального домашнього завдання.
14		Виконання ІДЗ	2	
15	Тема 15. Розвиток підприємства: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація. Тема 16.	Конспект теми, підготовка до практичного заняття, індивідуальні домашні завдання, усна доповідь.	9	Усне опитування на практичному занятті та/або перевірка виконання поточного письмового завдання, оцінювання презентації

	Економічна безпека підприємства та антикризова діяльність.			індивідуального домашнього завдання.
15		Виконання ІДЗ	2	
15		Захист ІДЗ	2	Захист ІДЗ

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-ekonomiky-ta-mytnoyi-spravu> (не менш ніж 0,3 години один раз на 2 тижні або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 327 283 5409 Код доступу: 0by7n3 (не менш ніж 0,3 години один раз на 2 тижні);
- листування за допомогою електронної пошти andreykarpenko@ukr.net (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або смс у сервісі Telegram (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (за графіком консультацій викладача).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою. Оцінка знань студентів здійснюється за кредитно-модульною системою. Навчальний семестр складається з двох змістовних модулів.

Для студентів денної форми навчання кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі. Студент має право додатково скласти екзамен за 100-бальною шкалою. В цьому випадку підсумкова оцінка визначається як середня вцілому двох змістовних модулів та екзамену.

Для студентів заочної форми навчання навчальна дисципліна вцілому оцінюється за 100-бальною шкалою.

Оцінка за 100-бальною шкалою переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансфертної системи (ЕКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю зі *змістовного модулю 1* враховуються такі види робіт:

- активність роботи студента на практичному занятті (усні опитування, робота з кейсами, задачі) оцінюється до 3 балів (8 тем по 3 бали = 24 бали);
- правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 26 балів;
- тестування – до 5 балів (5 тестів по 5 балів=25 балів);
- підготовка доповіді з презентацією по опрацьованому матеріалу теми до 5 балів (5 презентацій по 5 балів = 25 балів).

Під час контролю зі *змістовного модулю 2* враховуються такі види робіт:

- активність роботи студента на практичному занятті (усні опитування, робота з кейсами, задачі) оцінюється до 3 балів (8 тем по 3 бали = 24 бали);
- правильність виконання, оформлення та повнота відповіді при захисті індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 26 балів;
- тестування – до 5 балів (5 тестів по 5 балів=25 балів);
- підготовка доповіді з презентацією по опрацьованому матеріалу теми до 5 балів (5 презентацій по 5 балів = 25 балів).

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Семестровий екзамен оцінюється до 100 балів.

Для студентів заочної форми навчання підсумковий контроль визначається як сума балів, одержаних за результатами захисту виконаної контрольної роботи та тестування:

- тестування та відповіді на питання – до 40 балів;
  - контрольна (самостійна/індивідуальна) робота – до 60 балів: виконання теоретичного завдання (глибоке розкриття сутності питання, характеристика різних підходів й точок зору) – 15 балів; практичне завдання – 45 балів (підготовка, презентація та захист контрольної роботи).
- Семестровий екзамен оцінюється до 100 балів.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

Кількість балів	Критерії оцінювання
26-20	Обрана студентом форма індивідуальної роботи характеризується підвищеною складністю; робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність
19-13	Робота має самостійний характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
12-7	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, не враховані зміни поточного законодавства; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
6-1	Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт;
0	Індивідуальна робота не виконана

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення письмових контрольних робіт (тестів). В структурі навчання виділяють 2 модулі, тобто студенти двічі за семестр складають модульний контроль та мають можливість набрати максимум 25 балів з кожного.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати завдання до індивідуальні завдання роботи, що пропонуються в робочій програмі.

Підсумковий модульний контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на екзамен і скласти екзамен.

Бали отримані студентом за 2 модулі (середнє арифметичне) та бали за екзамен підсумовуються та вираховується середнє арифметичне.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЕКЗАМЕНІ

Екзамен включає 2 теоретичних питання, тести та практичне завдання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	визначення
90 – 100	A	відмінно – Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.

85-89	B	дуже добре – Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C	добре - Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D	задовільно – Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E	достатньо - Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	незадовільно – Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	незадовільно – Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів

Політика щодо відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента):

Студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні сформулювати загальні та фахові компетентності. Самостійну роботу студент може виконати у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/course/view.php?id=514>) з подальшим захистом. За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс moodle).

Політика щодо дедлайнів.

Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика щодо оскарження результатів контрольних заходів:

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто. Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються.

Політика щодо дотримання прав та обов'язків студентів.

Права і обов'язки студентів відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf).

Політика щодо конфіденційності та захисту персональних даних.

Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3.